

Eindadvies bekostiging en financial governance CN-onderwijs

1. Inleiding.

Aan de Staatssecretaris is eind januari 2014 als actielijn voorgesteld dat per 01-01-2016 de hoogte van de VO-bekostiging (incl. MBO) in Caribisch Nederland (CN) gebaseerd is op een juridisch kader conform de regels zoals deze bekend zijn in Europees Nederland (EN), waarbij recht wordt gedaan aan onderwijskwaliteit, financieel beheer en bestuurskracht. Als stappen zijn aangegeven:

- Vaststelling van het bekostigingsbedrag, vereist voor het geven van goed onderwijs;
- Bekostiging opgebouwd volgens EN-bekostigingsregels;
- Uitgaande van deze EN-bekostigingsregels bezien welke delen van EN-bekostigingsregels wanneer in werking kunnen treden, overgangstermijnen, etc. om recht te doen aan de eilandspecifieke eisen en te verzekeren dat het bekostigingsniveau van de VO-scholen in CN voldoende is;
- Bij verbeterplannen moet het schoolbestuur aangeven bij wie de verantwoordelijkheid voor deze verbetering ligt en welke middelen nodig zijn om de verbetering te realiseren.

Tevens is aan de Staatssecretaris voorgelegd dat voor de financial governance bij PO en VO in CN versterking van belang is. Aan de Staatssecretaris is gemeld dat voor beide aspecten - VO/CN-bekostiging en financial governance PO+VO/CN – extern advies is gevraagd aan ABD Interim. Aan Henk Barink van ABD Interim is gevraagd om als interim-manager voor deze opdracht op te treden.

Deze notitie bevat het eindadvies van ABD Interim. Eind maart 2014 is als tussenstand een voorlopig advies aangeboden. Met toestemming van de opdrachtgever is over de strekking van dit voorlopig advies in de periode 09-16 april 2014 door de OCW-vertegenwoordiger bij de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN) en de ABD-interimmanager gezamenlijk met de CN-schoolbesturen en de CN-school-directies overleg gevoerd. In par. 7 wordt hierover teruggekoppeld. Het voorlopig advies van eind maart 2014 is vervolgens op grond van de ervaringen uit dit werkbezoek en de besprekingen daarna in de CN-projectgroep met de betrokken OCW-directies omgezet in dit eindadvies.

2. Uitgangssituatie, ontwikkelingen en knelpunten

Op dit moment zijn er geen acute of dreigende financiële problemen in het PO. Echter, de bestuurscoach PO heeft gemeld dat er zorgen zijn ten aanzien van de financiële huishouding van de meeste scholen op Statia. Directie PO geeft aan dat een versterking van de governance in het financiële domein in het CN-onderwijs zeker gewenst is.

Bij twee VO-scholen spelen er significante financiële problemen:

- Bij de SGB/Bonaire heeft de inspectie in 2013 financiële problemen gemeld en heeft OCW in dat zelfde jaar met een lening van 1 mln dollar moeten bijspringen; ook speelt een discussie over het al dan niet toekennen van kasgeld van 2 à 3 mln. USD en is de benoeming van een door OCW voorgedragen interim-directeur niet doorgegaan;
- Bij de GvP/Statia is een begroting met een tekort door de school vastgesteld en de directeur geeft aan dat binnen 2 jaar de reserves zullen zijn opgesoupeerd.

De problemen bij het VO raken ook het MBO dat wordt verzorgd door deze scholen, met name de SGB. Aan de SGB is eind 2013 gelet op de liquiditeitsproblemen een lening verstrekt onder voorwaarden. De inspectie heeft in juni 2013 gerapporteerd dat de SGB "technisch failliet" is. De SGB heeft bezwaarschriften ingediend tegen de OCW-beslissing over de bekostiging 2014 en tegen de voorwaarden bij de lening. De SGB heeft aangegeven dat voor het maken van een gedegen plan een (financieel) overzicht vereist is over meerdere jaren. Deze bezwaarschriften zijn inmiddels afgewezen. De school heeft aangekondigd tegen de afwijzing in beroep te gaan, maar heeft dit beroep opgeschort in afwachting van de besluitvorming over de bekostiging van de school in 2015 en latere jaren.

OCW heeft voor de versterking van bestuur en management al ontwikkelingen in gang gezet. De PO-scholen en de EOZ's worden op dit moment ondersteund door een bestuurscoach. Met de PO-raad heeft OCW inmiddels afspraken gemaakt over verlenging van deze opdracht na 1-8-2014.

Met de VO-raad is door directie VO en IB afgesproken dat deze een actieve rol zal gaan spelen bij de coaching van de VO- scholen. Een delegatie van de VO- raad heeft inmiddels een bezoek gebracht aan de school in Bonaire.

De Staatssecretaris heeft op 29-11-2013 aan de TK over het CN-onderwijs gerapporteerd:

"In 2011 is de hoogte van de lumpsum van de scholen voorlopig vastgesteld op basis van de toen beschikbare feitelijke uitgavencijfers. Toegezegd is toen dat per 1 januari 2014 de definitieve hoogte van de lumpsum van de scholen zou worden vastgesteld. Om dat daadwerkelijk te kunnen doen, wil ik beschikken over betrouwbare financiële gegevens per school over tenminste drie jaren. De gegevens uit onder andere de Jaarverslagen 2011 en 2012 zijn mede door aanloopproblemen nog onvoldoende stabiel om als basis te kunnen dienen voor de bekostiging vanaf 2014. Ik heb daarom besloten het moment van definitieve vaststelling een jaar uit te stellen, zodat ik bij mijn besluit ook de Jaarverslagen 2013 kan betrekken. In de tussentijd zal de ontwikkeling van de financiële situatie van de scholen worden gevolgd, waarbij ook de bevindingen van de inspectie (rekenschap) zullen worden betrokken".

De budgetten voor de VO-scholen in CN zijn (inclusief MBO) in de periode 2011-2014 na de eerste vaststelling van de rijksbijdrage over 2011 herhaaldelijk op basis van nieuwe inzichten en ontwikkelingen bijgesteld voor posten als extra leerlingen, CAO/salarisharmonisatie, aanvullende bekostiging voor arbeidsmarktknelpunten en voor schoolontwikkeling, etc.. Voor 2014 is het beeld (in USD):

Bonaire	<i>Aant.ln: 1622</i>	Dollars
	Basis Rijksbijdrage (incl. leerlingtelling, CAO, lerarensalarissen)	13.364.301,00
A	Lerarenbeleid	445.699,00
A	Schoolverbeterplannen	590.000,00
	Totaal	14.400.000,00
	BEDRAG PER LEERLING:	8.877,93
St.Eustatius	<i>Aant.ln: 292</i>	Dollars
	Basis Rijksbijdrage	2.180.782,12
	Leerlingtelling 1-10-2012	106.555,00
	Leerlingtelling 1-10-2013	161.094,00
	CAO 2014	96.400,00
	Harmonisatie lerarensalarissen	222.192,00
A	Aanvullende bekostiging LPA	223.395,00
A	Lerarenbeleid	252.712,00
A	Schoolverbeterplannen	650.000,00
A	AK-bekostiging	32.837,50
	Totaal	3.925.967,62
	BEDRAG PER LEERLING:	13.445,09
Saba	<i>Aant.ln: 118</i>	Dollars
	Basis Rijksbijdrage	1.364.748,00
	Leerlingtelling 1-10-2013	195.597,00
	CAO 2014	51.416,00
	Harmonisatie lerarensalarissen	103.475,00
A	Lerarenbeleid	210.141,00
A	Schoolverbeterplannen	232.000,00
A	AK-bekostiging	11.678,50
	Totaal	2.169.055,50
	BEDRAG PER LEERLING:	18.381,83

(N.B. In de bijlagen is een nader overzicht opgenomen van de ontwikkeling van de VO/CN-bekostiging sinds de transitie in 2010 op een reëel niveau en in bedrag per leerling.)

De Inspectie van het Onderwijs (IvHO) heeft in september/oktober 2013 per VO-school in Caribisch Nederland onderzoeksbevindingen gerapporteerd, waarbij grote zorgen worden geuit over de geringe voortgang in de verbetering van kwaliteit van het onderwijs, de governance en – met name op Statia en Bonaire – het schoolklimaat. In deze IvHO-rapporten wordt daarbij in het bijzonder ingezoomd op het lage instroomniveau van de leerlingen en het ontbreken van een adequate zorg- en begeleidingsstructuur. De IvHO rapporteert hierover onder meer:

- *SGB-Bonaire*: "Uit deze analyse blijkt dat het merendeel van de leerlingen die op de vmbo afdeling van het Junior College instromen op het gebied van begrijpend lezen en woordenschat een score behalen die vergelijkbaar is met leerlingen uit groep 4 of lager." "De inspectie heeft vastgesteld dat voor de leerlingen die van de schakelklassen naar het Junior College overgaan geen speciale begeleiding of zorg is geregeld. Dit is verbazingwekkend, aangezien het gaat om een overgang van leerlingen binnen dezelfde school".
- *GvP-Statia*: "Voor een school met leerlingen die het Nederlands niet machtig zijn, is een concreet taalbeleid essentieel. Nog steeds werken de leerlingen met boeken die zij nauwelijks begrijpen. Ondanks verscheidene toezeggingen aan de inspectie heeft de directie geen uitgewerkt taalbeleidsplan voorhanden met concrete handvatten voor de docenten over hoe te werk te gaan. Wel is een eerste opzet gemaakt, maar die is nog niet met het docententeam gedeeld. De inspectie heeft het voorlopige taalbeleidsplan beoordeeld en constateert dat het onvoldoende concreet is uitgewerkt." "Aan het begin van de schakelklassen behalen de meeste leerlingen op de begrijpend lezen toetsen van het CITO een gemiddelde score van leerlingen uit eind groep 3. ... Ook zijn de resultaten voor de leerlingen die rechtstreeks in het vmbo zijn ingestroomd op een rij gezet. Deze leerlingen hebben een gemiddeld begrijpend leesniveau variërend van eind groep 3 - eind groep 8".
- *SCS-Saba*: "Afgelopen schooljaar is veel aandacht besteed aan de overgang van de leerlingen vanuit het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs. Een warme overdracht zorgt ervoor dat de mentoren gegevens en informatie aangereikt krijgen van hun nieuwe leerlingen. Voor alle leerlingen wordt de beginsituatie goed in kaart gebracht met de K-TEA-Test. Dit is een goed uitgangspunt om te bepalen of de leerlingen in de juiste leerweg zitten. Een volgende stap is het bepalen van de leervorderingen. Op dit moment neemt de school geen genormeerde toetsen af en wordt nog onvoldoende systematisch bepaald of de leerlingen achterstanden oplopen in het vervolg van hun schoolloopbaan."

Bij het advies over de nieuwe VO-bekostigingsregels (inclusief MBO) zal met deze uitgangssituatie zoveel mogelijk rekening worden gehouden, waarbij conform de opdracht aangesloten zal worden bij de bekostigingsregels zoals van toepassing in Europees Nederland (EN).

3. Het voorstel voor VO-bekostiging in CN op hoofdlijnen

Geadviseerd wordt om zoveel mogelijk het huidige Formatiebesluit WVO te volgen voor de bekostiging van de VO-scholen (inclusief MBO) in Caribisch Nederland voor 2015-2018. Daarbij zal hieronder als specifieke factoren met name worden ingegaan op de gehanteerde GPL (= Gemiddelde Personeelslasten per FTE) voor de CN-scholen en op de wijze waarop in de bekostiging rekening wordt gehouden met het lage instroomniveau van de VO-leerlingen inclusief het ontbreken van een adequate onderwijszorgstructuur. Het voorstel behelst de volgende onderdelen:

- De 3 VO-scholen worden vanaf 01-01-2015 bekostigd volgens de normatieve EN-bekostiging van *brede scholengemeenschappen* met uitsluiting van de Gemiddelde Personeelslasten (GPL).
- De GPL wordt gelet op de lagere salarisschalen in VO/CN gebaseerd op de huidige GPL in CN, maar structureel verhoogd met het - nu tijdelijke - budget voor arbeidsmarkt knelpunten, omdat werving en behoud van onderwijsgevend personeel voor deze scholen een aanhoudend probleem is.
- Voor de studenten MBO is uitgegaan van een weging van 1,0 voor de BOL-leerlingen en van 0,6 voor de BBL-leerlingen, omdat de onderwijsinspanning voor een BBL-leerling aanzienlijk lager is dan die voor een BOL-leerling.
- In de periode 2015-2018 wordt - in afwachting van een betere zorg- en begeleidingsstructuur in CN en bij gebrek aan een goede indicatiestelling van de leerlingen vergelijkbaar met de EN-situatie - op een ruimhartige wijze het LWOO-niveau in de bekostiging toegepast gelet op de terugkoppeling uit de inspectierapporten over het lage instroomniveau en de cumulatie van leerlingenproblematiek. Voorgesteld wordt als *aanvullende middelen* over de periode 2015-2018 de VMBO-leerlingen op LWOO-niveau te bekostigen, mits de VO-school in een door deskundigen gevalideerd verbeterplan kan aangeven op welke wijze het niveau van deze leerlingen verbeterd zal worden. In 2018 moet dan worden bezien in hoeverre en op welk niveau deze aanvullende middelen voortgezet moeten worden, omdat dan inmiddels de onderwijszorgstructuur verder op orde moet zijn.
- Daarnaast wordt in de VO/CN-bekostiging à la EN structureel rekening gehouden met de opslag voor zware zorg (5%) en conform de CN-bekostiging 2014 voor achterstandenbeleid (15%).
- Voor de materiële bekostiging wordt de VO/EN-bekostiging toegepast.
- Aansluiting bij bekostigingsregels zoals van toepassing in Europees Nederland (EN) betekent voor de VO/CN-scholen ook dat men meedoet in nieuwe EN-beleidsintensiveringen en -ombuigingen.

Met deze stappen blijft de bekostiging van deze scholen ruim binnen de huidige VO+MBO-raming voor de CN-scholen.

Op basis van dit voorstel leidt dit voor de rijksbijdrage per VO-school tot het volgende beeld op basis van het huidige leerlingenaantal (zie ook bijlage 1):

VO/CN-bekostigingsmodel incl. MBO 2015-2018	In mln.\$
• SG Bonaire	14.2-14.5 mln.*)
• Gwendolyne van Putten/Statia	3.7 mln.
• Saba Comprehensie School	2.3 mln.

*) Bij de SGB zijn twee varianten aan de orde:

- Een becijfering van 14,2 mln. waarbij - bij gebrek aan goede leerlinggegevens op elementcodering - gerekend is met een materieel budget van 16% als gemiddelde van het BSM-aandeel in de VO-bekostiging;
- Een rekensimulatie van 14,5 mln. met de beschikbare SGB-gegevens op elementcodering, waarbij het effect voor de MBO-leerlingen nog nader wordt bezien. Het MBO kent geen specifieke norm voor materiële bekostiging.

Voor deze scholen betekent de toepassing van de normen uit het Formatiebesluit WVO op deze wijze ten opzichte van 2014 op jaarbasis uitgaande van de huidige leerlingaantallen een vergelijkbaar budget, met name ook door de ruimhartige toepassing van de LWOO-bekostiging. Dit betekent voor de SCS dat het huidige bedrag per leerling hoog blijft, maar dat is daarmee dus ook met de toepassing van de huidige EN-normen uit het Formatiebesluit WVO het geval, omdat op een kleine VO-school het complete curriculum van een scholengemeenschap aanbieden tot hoge kosten leidt. De berekening van de bekostiging t/m 2018 leidt nu niet tot herverdeeffecten, maar dat is ook afhankelijk van de invulling van de voorwaarde dat de VO-school in een extern gevalideerd verbeterplan kan aangeven op welke wijze het niveau van de betrokken leerlingen verbeterd zal worden.

4. Verbetering van financial governance

Aan ABD Interim is tevens gevraagd om te adviseren over de verbetering van de financial governance van PO en VO (inclusief de EOZ's) in Caribisch Nederland.

Inmiddels hebben PO, VO, MBO en IB in samenwerking met DUO een plan opgesteld op te komen tot een verbetering van de jaarverslaggeving in het CN-onderwijs met de volgende aanpak:

- Op korte termijn organiseert RCN/OCW per eiland een bijeenkomst voor de schoolbesturen/scholen, financiële medewerkers en administratiekantoren (AK) over de jaarverslaglegging met als doel de jaarstukken over 2013 vóór 1 juli tijdig en correct aangeleverd te krijgen.
- Er zal per school een planning worden gemaakt met AK en accountant wanneer wat wordt aangeleverd en dit zal worden gemonitord.
- Er wordt een format opgesteld voor het bestuurs- of directieverslag.
- In het najaar 2014 wordt per eiland een sessie georganiseerd op het gebied van jaarverslaggeving voor dezelfde doelgroep als hierboven. De toelichtende brochure Regeling jaarverslaglegging kan in samenspraak met RCN/OCW ge-update worden, het format bestuurs-/directieverslag kan hieraan toegevoegd worden.
- Vanuit RCN/OCW krijgen de scholen feedback op de bestuurs- en directieverslagen, voor zover zij die tot op heden hebben ingezonden. Dit om kwaliteitsverbetering te realiseren.
- De IvHO verricht een review op de accountantscontrole. Dit zal een review zijn over de jaarverslaglegging 2011 en 2012. Ook wordt aandacht geschonken aan de jaarverslaglegging 2013. Daarnaast heeft de Inspectie al aangegeven ook in mei en oktober 2014 onderzoek te doen voor controle op onder meer de basisgegevens voor de bekostiging en bij de SGB met geïntegreerd toezicht een onderzoek naar onderwijskwaliteit en financiën uit te voeren.
- De instellingsaccountant ontvangt een afschrift van belangrijke correspondentie, zoals de mailing van DUO en de afhandelingsberichten DUO.

Deze aanpak om te komen tot een betere jaarverslaggeving zal uiteraard bijdragen aan een verbetering van het financieel toezicht achteraf. In aanvulling hierop wordt hierbij bepleit om ook het toezicht **vooraf en tijdens het uitvoeringsjaar** aan te scherpen. Dat kan op risicogerichte wijze zodat niet voor elke school en elk schoolbestuur het verzwaarde toezichtregime van toepassing hoeft te zijn, maar OCW/RCN moet in samenwerking met de IvHO over een repertoire beschikken om al vroegtijdig risico's te onderkennen, zodat de Staatssecretaris in staat wordt gesteld om eerder te kunnen ingrijpen. Ter illustratie: de SGB heeft bij de jaarstukken over 2012 een begroting over 2013 laten zien met een tekort van ruim \$ 2 mln. De VO-school op Statia heeft aanvankelijk voor 2014 een begroting met een tekort vastgesteld. Inmiddels is door deze VO-school op aandringen van RCN/OCW een bijgestelde begroting opgesteld. Er zijn inmiddels ook signalen dat enkele PO-scholen op Statia aanvullende bekostiging nodig hebben en dat in het PO op Statia geen voortgang wordt geboekt in het

proces van verantwoording en van jaarverslaggeving. Met de huidige vorm van sturing is de financiële problematiek voorgeprogrammeerd, waarbij OCW veelal pas kan ingrijpen als het leed geschied.

Met de transitie is drie jaar geleden op het CN-onderwijs de governance-aanpak à la Europees Nederland van toepassing geworden. De IvhO heeft in haar recente themarapportage al gewezen op de beperkingen van dit governancemodel gelet op de kleinschaligheid van het CN-onderwijs en de beperkte beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel en bestuurders. Dit beperkt de effectiviteit van het optreden van het bestuursdepartement en van de inspectie. *“In Caribisch Nederland geldt hetzelfde governancemodel als in Europees Nederland: de bestuursstructuren, de overheidssturing en –financiering en het toezicht zijn identiek. Interventies, bijvoorbeeld vanwege ontoereikende kwaliteit of wanbeheer, kunnen in theorie uiteindelijk leiden tot het sluiten van een school of opleiding. In een situatie waarin een onderwijsinstelling of opleiding de enige op het eiland is, is dit echter geen optie. De overheid heeft immers de plicht om onderwijs aan te bieden, en dit financieel te faciliteren. Financiële sancties of stopzetting van de bekostiging zullen daarom weinig effectief zijn. Mogelijk werken ze zelfs contraproductief en worden ze daardoor ongeloofwaardig. In het uiterste geval van een sluiting zou immers een nieuwe school moeten worden opgericht (en bekostigd) waarbij de nieuwe bestuurders en het personeel opnieuw gerekruteerd moeten worden uit dezelfde kleine populatie.”* (Zie IvhO-rapportage over onderwijsverbetering in CN, maart 2014, blz. 37).

De situatie in CN dat een onderwijsinstelling of opleiding de enige op dit eiland is, betekent een andere situatie in vergelijking met Europees Nederland (EN): in EN kan in het uiterste geval bij de onderwijsinstelling de bekostiging gestaakt worden en kunnen de leerlingen op een andere onderwijsvoorziening in de omgeving hun opleiding voortzetten. Bij de CN-scholen gaat het veelal om een essentieel en onmisbaar onderwijsaanbod en daarmee om een **stysteeminstelling** die niet gesloten kan worden. Gelet op deze specifieke situatie is het bij de financial governance gewenst om het overheidsoptreden in toezicht en mogelijke interventies op een nadere wijze in te vullen. Het juridisch repertoire is nu te beperkt. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) kan als grondslag dienen voor noodzakelijk ingrijpen in Europees Nederland, maar is in CN niet van toepassing. Indien sprake is van wanbeheer van een of meer bestuurders of toezichthouders kan de Minister de rechtspersoon die de school in stand houdt op grond van art. 128 WPO BES resp. art. 183 WVO BES een aanwijzing geven. Tot het geven van een aanwijzing kan echter alleen worden overgegaan indien er sprake is van (financieel) wanbeleid of zeer tekort schietende kwaliteit, leidend tot stelselrisico. Een aanwijzing kan als inhoud hebben de opdracht om een bestuurder weg te sturen. Als een aanwijzing niet wordt opgevolgd kan een bekostigings-sanctie worden opgelegd. Het proces om te komen tot een aanwijzing dient zorgvuldig te worden opgebouwd, onder meer door een IvhO-onderzoek en –rapport.

De IvhO-rapporten geven tot dusverre geen aanleiding om tot een aanwijzing over te gaan. De IvhO heeft in 2013 een ambtsbericht uitgebracht waarin over de preciaire financiële situatie bij de SGB verslag is gedaan, maar heeft geen aanbevelingen voor sancties opgenomen. Tot de maatregelen behoort ook de mogelijkheid om het bestuur van de instelling te laten bijstaan door een extern deskundige. Ook kunnen onder voorwaarden extra financiële middelen aan de instelling worden verstrekt.

Voor een verbetering van financieel beheer en besturing in CN worden de volgende maatregelen in overweging gegeven:

- Additionele voorwaarden voor financieel beheer en bestuur als bekostigingsvoorwaarden in de regelgeving voor bekostiging CN op te nemen.
- Gelet op de ervaringen met SGB-Bonaire en GvP-Statia wordt als aanvullende voorwaarde gesteld indienering van een **sluitende begroting vooraf** en waarbij goedkeuring van OCW/RCN nodig is. In het Bekostigingsbesluit WVO BES is nu in art. 16 opgenomen:
  - 1. Het bevoegd gezag stelt jaarlijks tijdig voor het komende begrotingsjaar een begroting vast voor de school.
  - 2. De begroting behelst een raming van de baten en lasten van de school en is sluitend. De in de begroting voorziene baten uit de van het Rijk te ontvangen bekostiging komen overeen met de voor het desbetreffende jaar door Onze Minister vastgestelde bekostiging.
  - 3. Het bevoegd gezag doet de noodzakelijke uitgaven binnen de grenzen van de begroting.
  - 4. Af- en overschrijving op de uitgavenposten van de begroting kunnen door het bevoegd gezag geschieden overeenkomstig door het bevoegd gezag vastgestelde regels.
  - 5. Indien Onze Minister het bevoegd gezag daarom verzoekt, wordt de vastgestelde begroting aan Onze Minister overgelegd.
  - 6. Bij ministeriële regeling kan een model voor de inrichting van de begroting worden vastgesteld.
- Deze bepaling uit de regelgeving wordt tot dusverre vanuit OCW als een informatieplicht van het bevoegd gezag beschouwd, maar wordt niet actief gebruikt in het verkeer met de school. Hier wordt bepleit om vanwege de beperkingen van het EN-governancemodel in CN om bij CN-scholen met financiële risico's actief met deze verplichting om te gaan. In dit verband wordt gewezen op de analogie bij de begrotingsafspraken over de openbare lichamen in CN, die jaarlijks een sluitende ontwerp-begroting bij het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

moeten indienen en, indien het Cft BES daartoe aanleiding ziet, eerst overleg en aanpassing van de ontwerp-begroting plaatsvindt, voordat tot goedkeuring door de Minister wordt overgegaan. Daarbij is het gewenst om à la de protocollering van de jaarverslaggeving ook voor het begrotingsmodel een format voor te schrijven, waarbij de indeling van het jaarverslag kan worden gevolgd, zodat op verschillen tussen raming en realisatie goed gestuurd kan worden. De vraag of er sprake is van financiële risico's bij een CN-school kan worden geïndiceerd op basis van de indicatoren en signaleringswaarden voor het financiële toezicht uit het toezichtkader van de IvHO. Van de CN-scholen kan tevens bij financiële risico's worden gevraagd om een maandelijkse uitvoeringsrapportage naar OCW/ RCN te sturen, die bij een significante afwijking van het afgesproken kasritme uitleg krijgt en waarbij OCW/RCN overleg met het schoolbestuur en/of de -directie voert.

- Indien in uiterste instantie als aanwijzing moet worden gegeven om de bestuurder weg te sturen, kan het gewenst zijn gelet op de beperkte beschikbaarheid van bestuurders in CN dat OCW à la de huidige invoering in het passend onderwijs een bewindvoerder kan aanwijzen. Juist in een situatie dat nader ingrijpen nodig is, kan het tijdelijk benoemen van een bestuurder "van buiten" een goed middel zijn. Bekostigingssancties opleggen aan een school met financiële problemen is niet zinvol en eerder contraproductief. In de wijziging van de CN-regelgeving kan de optie van benoeming van een bewindvoerder worden meegenomen.
- De IvHO heeft gewezen op de kleinschaligheid van het CN-onderwijs en de beperkingen die dit in de governance-aanpak oplevert. Een fusie van CN-schoolbesturen, bijvoorbeeld in het PO op Statia, waarbij dit nieuwe schoolbestuur één bestuursbureau met een gebundelde expertise voor administratie, beheer en ondersteuning kan inrichten, kan worden onderzocht en gestimuleerd worden. Mocht een besturenfusie een stap te ver zijn, is als alternatief mogelijk dat deze schoolbesturen de kans krijgen om – eventueel samen met de VO-school – een centrale dienst in te richten waarin de werkzaamheden voor administratie, beheer en ondersteuning gebundeld worden. In EN is in de WPO en de WVO deze optie indertijd wettelijk geregeld, maar in de BES-onderwijsregelgeving is deze mogelijkheid niet opgenomen. Met begeleiding van de bestuurscoach kan dit een stap zijn om de kwaliteit van administratie, bestuur en beheer te verbeteren.
- Van de CN-schoolbesturen wordt gevraagd – met indien nodig externe begeleiding – om conform de zogenaamde *continuïteitsparagraaf* in de EN-regels over de jaarverslaggeving – gewijzigd in december 2013 - met een meerjarenplan te komen met een voorgestelde bezetting in samenhang met de leerlingaantallen in termen van:
  - management/directie
  - onderwijzend personeel
  - overige medewerkers
  - huisvesting.*Daarbij wordt dit meerjarenplan door OCW/RCN als toetsingskader gebruikt voor de jaarlijkse begrotingen, wat in feite leidt op basis van de eerdere keuzes van het schoolbestuur in de continuïteitsparagraaf tot een compartimentering van de lump-sum, om te voorkomen dat middelen voor investeringen en/of schoolverbetering opgaan in de reguliere exploitatie.*
- Voor PO kan deze aanpak verder meegenomen worden bij de besluitvorming over de CN-bekostigingsregels die verderop in dit jaar wordt opgepakt.

Met deze aanpak wordt de autonomie van het CN-schoolbestuur voor een deel beperkt, als blijkt dat zich financiële risico's voordoen. Is dat niet het geval, dan behoeft dit toezicht vooraf uiteraard niet toegepast te worden, maar nu bevindt OCW zich in de positie dat pas achteraf kan worden ingegrepen. Een kritische factor bij de governance blijft uiteraard de kwaliteit van het bestuur en van het schoolmanagement. Voor de VO-school op Statia (GvP) is inmiddels door het bestuur een interim-directeur aangesteld, die bezig is met een ingrijpend verbeterplan voor de school. Voor de VO-school op Bonaire (SGB) is overleg over de invulling van bestuur en management gaande.

De geschetste aanpak heeft ook gevolgen voor de positie van de OCW-vertegenwoordiging bij RCN, terwijl het tevens nodig kan zijn om sneller een onderzoeksrapportage van de IvHO te vragen. Sinds de transitie is de situatie ontstaan, dat in groeiende mate directe bemoeienis met de CN-scholen vanuit het departement in Den Haag heeft moeten optreden.

Geadviseerd wordt gelet op de beoogde wijziging van de financial governance om het profiel en het mandaat van de OCW-functionarissen ter plaatse aan te passen, zodat vanuit OCW-Den Haag minder directe sturing nodig is en problemen in directe communicatie met de CN-schoolbesturen en -directies kunnen worden opgelost.

Tevens zullen met de IvHO nadere afspraken gemaakt moeten worden over aanpassing van het toezicht.

Een alternatieve invulling kan zijn om de taken in het domein van financial governance in het CN-onderwijs in overleg met BZK te beleggen onder de hoede van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft BES).

5. Randvoorwaarden en afspraken bij aanvullende middelen door bekostiging VMBO op LWOO-niveau

Bij de inzet van de aanvullende middelen uit de tijdelijke bekostiging op LWOO-niveau moeten de afspraken bij voorkeur gebaseerd zijn op de terugkoppeling uit de IvhO-rapporten (september 2013) over deze scholen en de recente IvhO-themaraportage. Daarbij moet het ook mogelijk zijn om deze middelen in te zetten bij achterstandsproblematiek in het MBO, bijv. voor de zij-instroom bij de MBO-opleidingen in Statia. Dit moet leiden tot per school een plan t/m 2018 -gevalideerd door externe deskundigen - met als randvoorwaarde hoe rekening wordt gehouden met de IvhO-bevindingen, zoals:

SGB/Bonaire

- Op grond van CITO-volgoetsen heeft de school taalzwakke leerlingen in de instroom gedetermineerd. Met nieuwe toetsen wil men komen tot een toewijzing van de leerlingen in de extra taal- en steunlessen. Aan de SGB kan worden gevraagd helder te maken tot welke niveauverbetering in de periode 2015-2018 dit kan leiden met monitoring van deze effecten.
- Voor leerlingen die van de schakelklassen naar het Junior College overgaan is geen speciale begeleiding of zorg geregeld. In de planning t/m 2018 zal de SGB hierin moeten voorzien.
- Tevens mag van de SGB verwacht worden met de aanleverende PO-scholen bestuurlijke afspraken over toetsing van leerachterstanden te maken en over het signaleren van behoeften aan zorg en begeleiding van leerlingen, zodat bij het moment van instroom bij de SGB in de schoolorganisatie hierin wordt voorzien.

GvP/St. Eustatius

In de IvhO-rapportage over de Gwendolyne van Putten-school is naast de grote leerachterstanden op een groot aantal andere punten geconstateerd dat deze school ver onder maat blijft. Op dit moment wordt bij de GvP-school door een interim-directeur een plan voor de naaste toekomst gemaakt. Met de voorgestelde bekostiging m.i.v. 2015 ziet deze interim-directeur grote kansen voor deze school en hij heeft het GvP-bestuur "*aangegeven dat ze dit met beide handen moeten aangrijpen*". Deze interim-directeur is al bezig om met de PO-scholen afspraken te maken over toetsing van leerlingen, voordat ze naar de GvP komen. Geadviseerd wordt om het plan waarmee de GvP komt door een extern deskundige langs het inspectierapport als meetlat te laten leggen en hierover validering te vragen. Daarnaast speelt nog de kwestie van de eventuele gevolgen om over te schakelen naar een Engelstalig curriculum. Vermoedelijk zal in juni 2014 de Staatssecretaris het advies krijgen om Engels als instructietaal in te voeren, waarbij in dit advies tevens aandacht zal worden besteed aan randvoorwaarden zoals de schoolorganisatie en de bekwaamheden van leraren. Binnen het bestuur van de Gwendolyne van Putten-school maakt men zich zorgen over de extra kosten voor nieuwe leermiddelen, om- en bijscholing van leraren en eventueel andere Engelstalige leerkrachten te moeten werven, etc. Te overwegen is om bij de inzet van de aanvullende middelen hiervoor ruimte creëren, omdat een Engelstalig curriculum een manier is om de leerachterstanden te verminderen.

SCS/Saba

Op grond van de toezichtrapportage dient de SCS met behulp van de aanvullende middelen een plan te ontwikkelen en uit te voeren, waarin de volgende punten worden opgelost:

- In het inspectierapport is sprake van dat de SCS niet over een goede Engelstalige toets beschikt voor niet-Nederlandstalige leerlingen vanwege taalproblemen en verschillen in referentiekader, waarmee een belangrijke voorwaarde ontbreekt om te kunnen bepalen of leerlingen in de juiste leerweg zitten en om het aanbod te kunnen afstemmen op specifieke onderwijsbehoeften.
- In het leerstofaanbod constateert de inspectie dat de SCS geen gericht en specifiek aanbod heeft voor taalzwakke Engelstalige leerlingen. "*Dit aanbod zal uitgewerkt moeten worden in een gericht taalbeleid, waarbij de school zicht heeft op welke leerlingen extra taalondersteuning nodig hebben buiten de klas. Daarnaast moeten afspraken gemaakt worden over hoe om te gaan met de taalzwakke leerlingen in de klas bij alle vakken.*"
- Daarnaast zegt de inspectie over zorg en begeleiding: "*Op dit moment neemt de school geen genormeerde toetsen af en wordt nog onvoldoende systematisch bepaald of de leerlingen achterstanden oplopen in het vervolg van hun schoolloopbaan. Met deze genormeerde toetsen wordt duidelijk welke leerlingen ondersteuning nodig hebben op welke gebieden. Een verwijzing voor extra hulp en ondersteuning of begeleiding vindt op dit moment plaats op grond van de informatie van de mentor maar niet op basis van systematische evaluatie. Het gehele systeem van begeleiding moet nog worden uitgewerkt*".

Voor de verdere uitwerking van deze voorwaarden voor de inzet van de aanvullende middelen bij de CN-scholen wordt met de IvhO hierover verder gesproken. De rol van de inspectie zal in ieder geval zijn om na externe validering over de voortgang van de uitvoering van deze plannen te rapporteren.

6. Juridische vormgeving: aanbevelingen

VO-bekostiging in CN: Vanaf 01-01-2016 kan gewijzigde CN-bekostiging in de regelgeving worden opgenomen. Dat zal neerkomen op zoveel mogelijk het Formatiebesluit WVO en het Bekostigingsbesluit WVO toe te passen en voor materiële bekostiging ook voor CN-scholen de EN-regels toe te passen. Tevens wordt bezien of voor de toepassing van de VO-bekostiging voor MBO-leerlingen de MBO-BES-regels nog aanpassing behoeven. Tot 01-01-2016 kan bekostiging geschieden door een bedrag conform het voorgestelde bekostigingsmodel vast te stellen op grond van de huidige WVO BES. Daarnaast kan aanvullende bekostiging worden verstrekt op basis van een ministeriële regeling. In die regeling kunnen aan het verstrekken van die aanvullende bekostiging voorwaarden worden gesteld die een relatie hebben met het doel waarvoor die aanvullende bekostiging wordt verstrekt. In par. 5 is een beschrijving van deze voorwaarden opgenomen.

Financial governance: De betrokken directies hebben verdere beleidsmatige analyse en uitwerking van de voorstellen nodig om het geschikte juridische instrument daadwerkelijk te kunnen bepalen. De doorlooptijd om de voorstellen te realiseren is afhankelijk van welk juridisch instrument wordt gehanteerd. Gelet op de impact van de voorstellen voor financial governance zal dit (deels) geregeld moeten worden op het niveau van een wet, wat gezien de doorlooptijd niet eerder dan per 01-01-2017 kan geschieden. In het licht van dit advies wordt ook aanbevolen om het wetsvoorstel voor "versterking bestuurskracht onderwijsinstellingen" voor de toepassing in Caribisch Nederland nader te bezien.

Gegevenslevering PO/VO/BES: Bij de rekensimulatie voor de bekostigingsregels is al gesignaleerd, dat bepaalde gegevens voor de bekostiging nog ontbreken. Vanuit DUO is aangegeven dat een wijziging nodig is van de "Regeling gegevenslevering PO/VO BES". Voor de vaststelling van de VO-bekostiging 2015 zijn de telgegevens van 1 oktober 2014 de basis. Voor de nieuwe rekenregels moeten deze telgegevens gedetailleerder voorhanden zijn, dan tot nu toe werd gevraagd. Dit moet geregeld worden in de regelgeving - welke gegevens zijn precies op welk niveau nodig - en vergt wijziging van de Regeling gegevenslevering PO/VO BES met een nieuw telformulier voor CN/VO.

7. Terugkoppeling overleg met CN-schoolbesturen en -schooldirecties

In het kader van de ABD-interim-opdracht om te komen tot een nieuw bekostigingsmodel voor de scholen voor voortgezet onderwijs in Caribisch Nederland (CN) en een verbetering van de *financial governance* is in de periode 9-16 april '14 een werkbezoek aan CN gebracht. In samenwerking met Hans Kuilder van de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN) is met de betrokken schooldirecties en schoolbesturen gesproken over de strekking van het voorlopig advies dat eind maart 2014 aan de Staatssecretaris is uitgebracht. Naast het informeren van de betrokkenen is in deze gesprekken gepeild hoe men tegenover deze voorstellen staat en of belangrijke specifieke factoren in het nieuwe bekostigingsmodel buiten beschouwing zijn gebleven.

De belangrijkste resultaten van de gesprekken samengevat:

- het voorgestelde bekostigingsmodel lijkt onomstreden en leidt nauwelijks tot kritische kanttekeningen;
- met name dat deze scholen nu een meerjarig perspectief krijgen met weinig herverdeleffecten en een in regelgeving vastgelegde bekostiging à la Europees Nederland (EN) wordt als zeer positief gezien;
- de stap om VMBO-leerlingen voor een periode van vier jaren op LWOO-basis te bekostigen, mits een extern gevalideerd plan van de school op welke wijze deze middelen worden ingezet voor een inhaalslag in leerachterstanden, zorg en begeleiding, etc., wordt als een forse impuls beschouwd en als een erkenning van de problemen die de scholen ervaren en in hun verantwoording gerapporteerd hebben;
- men heeft met invoering in 2015 geen problemen;
- de aanscherping van de spelregels voor *financial governance* met toetsing en goedkeuring van de begroting *vooraf* door OCW/RCN, introductie van de continuïteitsparagraaf met een meerjarenoverzicht en bij risico's maandelijkse uitvoeringsrapportages, etc. wordt door de schoolbesturen en -directeuren bijna als vanzelfsprekend ervaren;
- bij de materiële bekostiging is aan de orde geweest het effect van energieprijzen en vrachtkosten in CN, maar gelet op de jaarrekeningen van de CN-scholen over 2011 en 2012 staat daar tegenover dat de kosten van schoonmaak en van verbruiksbelastingen in CN laag zijn, wat binnen de lumpsum weer voldoende kan compenseren;
- de wens, met name vanuit de VO-school op Bonaire, om in het verlengde van de bekostigingsregels à la Europees Nederland (EN) ook te kunnen meedoen in EN-beleidsintensiveringen (en daarmee overigens ook in eventuele ombuigingen).

8. Verdere procesgang en afronding

Bij de aanvaarding van deze interimopdracht is met de ABD in het Plan van Aanpak afgesproken dat vóór eind mei 2014 het advies aan de opdrachtgever wordt opgeleverd. In de gesprekken met de CN-schoolbesturen en -schooldirecties is aangegeven dat de Staatssecretaris - mede op grond van de terugkoppeling van dit werkbezoek - eind mei 2014 het advies krijgt over de bekostiging van de VO-scholen CN en de financial governance en daarna zijn besluit hierover zal afronden. Daarnaast is als vervolgstap van groot belang dat door samenwerking tussen PO- en VO-scholen in CN vooral in de aansluiting PO-VO de leerlingenproblematiek te verminderen en te bezien welke onderwijszorg-structuur daarvoor nodig is.

Bij de samenstelling van de projectgroep voor deze opdracht is rekening gehouden welke interne OCW-organisatieonderdelen met deze materie te maken hebben, zodat overdracht van informatie en vervolgwerkzaamheden eind mei 2014 voldoende geborgd kan worden. In overleg met DGPV als opdrachtgever is in de loop van mei 2014 bezien of bij de overdracht na afloop van deze opdracht nog bijsturing nodig is. De vervolgwerkzaamheden zullen vanaf 1 juni 2014 worden opgepakt door de Stuurgroep CN samengesteld uit de directies PO,VO en MBO met de voorzitter en de secretaris uit Directie IB. Deze Stuurgroep rapporteert aan de DGPV. De belangrijkste vervolgstappen die door deze Stuurgroep zullen worden opgepakt, zijn:

- Afronding van de OCW-besluitvorming over de VO/CN-bekostigingsregels
- Na het besluit van de Staatssecretaris over de VO/CN-bekostigingsregels via RCN de VO-schoolbesturen en -directies in CN informeren
- In samenwerking met WJZ de CN-regelgeving aanpassen voor:
  - Gegevenslevering PO/VO BES
  - Formatiebesluit WVO en Bekostigingsbesluit WVO voor CN
  - Ministeriële regeling voor aanvullende bekostiging
  - WVO BES en - in samenhang met de structurele PO/CN-bekostigingsregels - WPO BES aanpassen voor de aanpak van financial governance
  - Toepassing voor CN van het wetsvoorstel "versterking bestuurskracht onderwijsinstellingen" nader bezien
- Verdere onderwijskundige uitwerking van de randvoorwaarden en afspraken over aanvullende bekostiging in overleg met de IvHO inclusief selectie van enkele externe deskundigen ter validering van de verbeterplannen van de VO/CN-scholen
- Format laten opstellen voor de begroting van de CN-school
- Afspraken maken met de IvHO over aanpassing van het toezicht
- Profiel en mandaat bepalen voor de OCW/RCN-vertegenwoordiging gelet op het governance-model.

Bijlage 1: berekening normatieve bekostiging van VO-scholen (incl. MBO) in CN op grond van het voorgestelde bekostigingsmodel 2015 e.v.**BONAIRE SGB**

Gesimuleerde berekening materiële bekostiging à la methodiek EN

Formulegroep	Brede scholengemeenschap
Ratio OP	17,14
Ratio DIR	169,12
Ratio OOP	104,38
Ratio LWOO/PRO	8,87
Ratio VSO	5,53
Vaste voet	5,36
GPL DIR (CN niveau sept. 2013)	\$ 93.907,69
GPL OP (CN niveau sept. 2013)	\$ 60.902,16
GPL OOP (CN niveau sept. 2013)	\$ 37.217,45

Leerlingtelling 1-10-2013: aantal leerlingen VO: 1.145
aantal leerlingen MBO BOL: 364
aantal leerlingen MBO BBL: 85
Totaal 1.594

GPL OP incl. aanvullende bekostiging: \$ 65.287,84

BEREKENING VERGOEDING

	FTE's	Vergoeding
DIR basisnorm	9,4253	\$885.108,15
OP basisnorm vaste voet	5,36	\$349.942,82
OP basisnorm excl. vaste voet	92,9988	\$6.071.690,67
OOP basisnorm	15,2711	\$568.351,40
Normatieve personele bekostiging	123,0552	\$7.875.093,04
Zware zorg (5% over alle leerlingen; t.w. 83 leerlingen)	5,6517	\$368.984,48
Achterstanden (15% extra FTE's over de totale normatief berekende FTE's)	18,4583	\$1.205.101,21
Totale personele bekostiging	147,1651	\$9.449.178,73
Totale materiële bekostiging		\$2.157.799,30
Totale normatieve bekostiging	147,1651	\$11.606.978,03

AANVULLENDE BEKOSTIGING LWOO/PRO

Extra vaste voet PRO	0,36	\$23.503,62
Extra vaste voet LWOO	1,43	\$93.361,61
Extra aanvullend LWOO/PRO (aantal 'LWOO'-leerlingen: 798)	43,4084	\$2.834.040,62
Totaal aanvullende bekostiging	45,1984	\$2.950.905,86

Totale normatieve bekostiging	192,3635	\$14.557.883,88
--------------------------------------	-----------------	------------------------

BONAIRE SGB

Materiële bekostiging 16% van de totale normatieve bekostiging

Formulegroep	Brede scholengemeenschap
Ratio OP	17,14
Ratio DIR	169,12
Ratio OOP	104,38
Ratio LWOO/PRO	8,87
Ratio VSO	5,53
Vaste voet	5,36
GPL DIR (CN niveau sept. 2013)	\$ 93.907,69
GPL OP (CN niveau sept. 2013)	\$ 60.902,16
GPL OOP (CN niveau sept. 2013)	\$ 37.217,45

Leerlingtelling 1-10-2013: aantal leerlingen VO: 1.145
aantal leerlingen MBO BOL: 364
aantal leerlingen MBO BBL: 85
Totaal 1.594

GPL OP incl. aanvullende bekostiging: \$ 65.287,84

BEREKENING VERGOEDING

	FTE's	Vergoeding
DIR basisnorm	9,4253	\$885.108,15
OP basisnorm vaste voet	5,36	\$349.942,82
OP basisnorm excl. vaste voet	92,9988	\$6.071.690,67
OOP basisnorm	15,2711	\$568.351,40
Normatieve personele bekostiging	123,0552	\$7.875.093,04
Zware zorg (5% over alle leerlingen; t.w. 83 leerlingen)	5,6517	\$368.984,48
Achterstanden (15% extra FTE's over de totale normatief berekende FTE's)	18,4583	\$1.205.101,21
Totale personele bekostiging	147,1651	\$9.449.178,73
Totale materiële bekostiging		\$1.799.843,57
Totale normatieve bekostiging	147,1651	\$11.249.022,30

AANVULLENDE BEKOSTIGING LWOO/PRO

Extra vaste voet PRO	0,36	\$23.503,62
Extra vaste voet LWOO	1,43	\$93.361,61
Extra aanvullend LWOO/PRO (aantal 'LWOO'-leerlingen: 798)	43,4084	\$2.834.040,62
Totaal aanvullende bekostiging	45,1984	\$2.950.905,86

Totale normatieve bekostiging	192,3635	\$14.199.928,15
--------------------------------------	-----------------	------------------------

ST. EUSTATIUS GvP

Materiële bekostiging 16% van de totale normatieve bekostiging

Formulegroep	Brede scholengemeenschap
Ratio OP	17,14
Ratio DIR	169,12
Ratio OOP	104,38
Ratio LWOO/PRO	8,87
Ratio VSO	5,53
Vaste voet	5,36
GPL DIR (CN niveau sept. 2013)	\$ 93.907,69
GPL OP (CN niveau sept. 2013)	\$ 60.902,16
GPL OOP (CN niveau sept. 2013)	\$ 37.217,45

Leerlingtelling 1-10-2013: aantal leerlingen VO: 253
aantal leerlingen MBO: 39
Totaal 292

GPL OP incl. aanvullende bekostiging: \$ 72.185,86

BEREKENING VERGOEDING

	FTE's	Vergoeding
DIR basisnorm	1,7266	\$162.139,58
OP basisnorm vaste voet	5,36	\$386.916,21
OP basisnorm excl. vaste voet	17,0362	\$1.229.772,75
OOP basisnorm	2,7975	\$104.114,73
Normatieve personele bekostiging	26,9203	\$1.882.943,26
Zware zorg (5% over alle leerlingen; t.w. 15 leerlingen)	1,0214	\$73.729,47
Achterstanden (15% extra FTE's over de totale normatief berekende FTE's)	6,5935	\$475.955,18
Totale personele bekostiging	34,5351	\$2.432.627,91
Totale materiële bekostiging		\$463.357,70
Totale normatieve bekostiging	34,5351	\$2.895.985,61

AANVULLENDE BEKOSTIGING LWOO/PRO

Extra vaste voet PRO	0,36	\$25.986,91
Extra vaste voet LWOO	1,43	\$103.225,78
Extra aanvullend LWOO/PRO (aantal 'LWOO'-leerlingen: 164)	8,921	\$643.970,06
Totaal aanvullende bekostiging	10,711	\$773.182,75

Totale normatieve bekostiging	45,2461	\$3.669.168,36
--------------------------------------	----------------	-----------------------

SABA SCS

Materiële bekostiging 16% van de totale normatieve bekostiging

Formulegroep	Brede scholengemeenschap
Ratio OP	17,14
Ratio DIR	169,12
Ratio OOP	104,38
Ratio LWOO/PRO	8,87
Ratio VSO	5,53
Vaste voet	5,36
GPL DIR (CN niveau sept. 2013)	\$ 93.907,69
GPL OP (CN niveau sept. 2013)	\$ 60.902,16
GPL OOP (CN niveau sept. 2013)	\$ 37.217,45

Leerlingtelling 1-10-2013: aantal leerlingen VO: 97
aantal leerlingen MBO: 21
Totaal 118

GPL OP incl. aanvullende bekostiging: \$ 78.064,23

BEREKENING VERGOEDING

	FTE's	Vergoeding
DIR basisnorm	0,6977	\$65.522,16
OP basisnorm vaste voet	5,36	\$418.424,29
OP basisnorm excl. vaste voet	6,8845	\$537.433,21
OOP basisnorm	1,1305	\$42.073,76
Normatieve personele bekostiging	14,0727	\$1.063.453,42
Zware zorg (5% over alle leerlingen; t.w. 6 leerlingen)	0,7349	\$57.371,95
Achterstanden (15% extra FTE's over de totale normatief berekende FTE's)	3,1436	\$245.401,33
Totale personele bekostiging	17,9512	\$1.366.226,69
Totale materiële bekostiging		\$260.233,66
Totale normatieve bekostiging	17,9512	\$1.626.460,35

AANVULLENDE BEKOSTIGING LWOO/PRO

Extra vaste voet PRO	0,36	\$28.103,12
Extra vaste voet LWOO	1,43	\$111.631,85
Extra aanvullend LWOO/PRO (aantal 'LWOO'-leerlingen: 63)	3,427	\$267.526,13
Totaal aanvullende bekostiging	5,217	\$407.261,10
Kleine scholen toeslag	3,50	\$273.224,81
Totale normatieve bekostiging	26,6682	\$2.306.946,27

Bijlage 2: reële bekostiging per leerling VO/CN na 10-10-'10 incl. voorstel 2015 e.v.

In deze bijlage is de becijfering opgenomen van de groei in de reële bekostiging per leerling VO in CN, gesplitst naar:

- Basisbekostiging;
- Aanvullende middelen.

Om op reëel niveau t.o.v. het startjaar 2011 uit te komen is gecorrigeerd voor loonbijstelling, CAO/ salarisharmonisatie in 2012 e.v., waarbij in 2014 en 2015 deze correctie op het niveau van 2013 is gehouden. De basisbekostiging in het startjaar 2011 komt overeen met de 0-meting van de CN-schoolbudgetten over 2010. M.a.w. het gemeten CN-schoolbudget 2010 = de basisbekostiging met een indexwaarde van 100 in 2011. Alle aanvullende middelen in 2011 e.v. zijn ten opzichte van de uitgangssituatie met de transitie als extra middelen te beschouwen (= in de periode 2011-2015 cumulatief meer dan 22 mln. aanvullende middelen, zie ook het overzicht op de volgende pagina).

Geïndexeerd op 2011 = 100 is het beeld in het bedrag per leerling:

2011=100	2012	2013	2014	2015
Bonaire/SGB				
• Basis	102	110	125	111
• Aanvullend	42	55	16	48
Statia/GvP				
• Basis	98	100	101	106
• Aanvullend	81	79	70	47
Saba/SCS				
• Basis	104	103	101	113
• Aanvullend	92	89	70	62

Het beeld van de totale uitgaven voor de VO-scholen in CN over de periode 2011-2015 (reëel niveau) is in mln. USD:

2011	18,4 mln.
2012	15,7
2013	18,5
2014	19,1
2015	19,1

In 2011 is incidenteel fors geïnvesteerd in een inhaalslag voor inventaris, leermiddelen, etc. Vanaf 2011 is met de groei in het CN-leerlingenaantal van ca. 20% t/m 2014 bij Statia en Saba een redelijk constant beeld ontstaan en is bij Bonaire al enige reparatie verricht gelet op het tekort in het startbudget 2011. In 2015 is de basisbekostiging van de SGB lager dan in 2014, omdat de LWOO-opslag uit de basisbekostiging is gehaald en voorwaardelijk met een tijdelijke verhoging als aanvullende middelen wordt toegekend. De stijging van Statia/GvP en Saba/SCS in de basisbekostiging in 2015 t.o.v. 2014 wordt verklaard door het structureel maken van het budget voor arbeidsmarktknelpunten. Zie verder het volgende meerjarige overzicht:

Overzicht 2011-2015 reële bekostiging VO/CN

t.o.v. 2011

Jaar	leerl.	Eiland	basis	aanvullend	bedrag per leerling		Geïndexeerd Bedrag per leerling	
					basis	aanvullend	basis	aanvullend
2011	1.294	Bonaire	\$7.756.985,36	\$5.039.691,71	\$5.994,58	\$3.894,66	100	100
	265	Statia	\$2.199.295,62	\$1.502.107,38	\$8.299,23	\$5.668,33	100	100
	105	Saba	\$1.376.294,55	\$579.924,31	\$13.107,57	\$5.523,09	100	100
Totaal	1.664		\$11.332.575,53	\$7.121.723,40	\$6.810,44	\$4.279,88	100	100
2012	1.379	Bonaire	\$8.473.049,07	\$2.249.891,29	\$6.144,34	\$1.631,54	102	42
	251	Statia	\$2.039.580,40	\$1.157.193,60	\$8.125,82	\$4.610,33	98	81
	94	Saba	\$1.276.383,02	\$478.513,17	\$13.578,54	\$5.090,57	104	92
Totaal	1.724		\$11.789.012,50	\$3.885.598,06	\$6.838,17	\$2.253,83	100	53
2013	1.490	Bonaire	\$9.869.194,78	\$3.212.292,00	\$6.623,62	\$2.155,90	110	55
	275	Statia	\$2.287.337,12	\$1.237.307,00	\$8.317,59	\$4.499,30	100	79
	101	Saba	\$1.364.748,00	\$497.741,00	\$13.512,36	\$4.928,13	103	89
Totaal	1.866		\$13.521.279,90	\$4.947.340,00	\$7.246,13	\$2.651,31	106	62
2014	1.650	Bonaire	\$12.401.057,00	\$1.035.699,00	\$7.515,79	\$627,70	125	16
	292	Statia	2.448.431,12	\$1.158.944,50	\$8.385,04	\$3.968,99	101	70
	118	Saba	\$1.560.345,00	\$453.819,50	\$13.223,26	\$3.845,93	101	70
Totaal	2.060		\$16.409.833,12	\$2.648.463,00	\$7.965,94	\$1.285,66	117	30
2015	1.594	Bonaire	\$10.643.734,03	\$2.950.905,86	\$6.677,37	\$1.851,26	111	48
	292	Statia	\$2.577.393,61	\$773.182,75	\$8.826,69	\$2.647,89	106	47
	118	Saba	\$1.744.794,16	\$407.261,10	\$14.786,39	\$3.451,37	113	62
Totaal	2.004		\$14.965.921,80	\$4.131.349,71	\$7.468,02	\$2.061,55	110	48